

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav románských studií

Bakalářská práce

Lucie Michalová

Lexikální elativy ve španělštině a v češtině

Lexical elatives in Spanish and in Czech

Poděkování:

Na tomto místě bych ráda poděkovala paní PhDr. Daně Kratochvílové, Ph.D. za její cenné rady, morální podporu, rychlou komunikaci a za podněty pro vylepšení práce.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.

V Praze, dne 15.5.2022

Lucie Michalová

Klíčová slova (česky):

lexikální elativy, superlativ absolutní, přídavná jména, korpusová analýza

Klíčová slova (anglicky):

lexical elatives, absolute superlative, adjectives, corpus analysis

Abstrakt (česky)

Tato práce se věnuje problematice španělských a českých lexikálních elativů. Zachycuje, v jakých textech se elativy nejčastěji objevují, jestli se objevují častěji ve druhém stupni nebo ve třetím, porovnává četnost jejich výskytů v obou jazycích. U španělských elativů zachycuje, jakými způsoby jsou překládány do českého jazyka. Teoretická část obecně pojednává o adjektivech, jejich rozdělení a stupňování. Také se věnuje pojmu lexikálního elativu. Teoretická část se opírá o informace Španělské královské akademie, dále je vystavěna na základě teorií různých španělských a českých lingvistů, kteří se zabývají problematikou adjektiv. Praktická část porovnává užití 6 vybraných elativů ve španělštině a v češtině, nabízí možnosti překladů španělských elativů do češtiny a analyzuje texty, ve kterých se dané elativy vyskytují. Praktická část také obsahuje konkrétní příklady stupňovaných elativů z korpusů, popřípadě jejich české překlady. Elativy byly analyzovány pomocí korpusů InterCorp tvořený španělskými/českými originály, Araneum Hispanicum/Bohemicum Maius a CORPES XXI. Výsledkem práce je detailní analýza 6 španělských a českých elativů, včetně typů textů, ve kterých se vyskytují, jejich českých překladů a vymezení oblastí španělsky mluvícího světa, v nichž se dané elativy používají.

Abstract (English)

This thesis deals with the issue of Spanish and Czech lexical elatives. It describes in which types of texts they most frequently occur, whether they appear more often in the comparative form or in the superlative form, it compares a frequency of their occurrence in both languages. Regarding Spanish elatives, the thesis describes methods of their translation into the Czech language. Theoretical part generally discusses adjectives, their types and graduation of adjectives. It also deals with the concept of lexical elative. Theoretical part is based on the information of the Spanish Royal Academy and on the language theories of the Spanish and Czech linguists who deal with the topic of adjectives. Analytical part compares the use of 6 selected elatives in Spanish and in Czech, offers ways of translating Spanish elatives to Czech and analyzes texts in which stated elatives occur. Analytical part also includes particular examples of graduated elatives from corpus, possibly their Czech translations. Elatives were analyzed by using data in the InterCorp formed by Spanish/Czech originals and in the CORPES XXI. The result of the thesis is a detailed analysis of 6 Spanish and Czech elatives, including types of texts in which they appear, their Czech translations and the definition of the areas of the Spanish-speaking world in which given elatives are used.

Obsah

1 Úvod	8
2 Přídavná jména ve španělštině	9
3 Přídavná jména v češtině	11
4 Stupňování adjektiv ve španělštině	13
4.1 Elativy	14
5 Stupňování adjektiv v češtině.....	15
6 Rozdíly a shody ve stupňování mezi oběma jazyky	16
7 Korpusová analýza	17
7.1 Charakteristika použitých korpusů.....	18
8 <i>Más ideal</i>	19
8.1 <i>Más idóneo</i>	21
8.2 <i>Ideálněější/nejideálněější</i>	25
8.3 Srovnání <i>ideal/idóneo</i> a <i>ideální</i>	27
9 <i>Más terrible</i>	27
9.1 <i>Strašněější/nejstrašněější</i>	31
9.2 Srovnání <i>terrible</i> a <i>strašný</i>	32
10 <i>Más maravilloso</i>	33
10.1 <i>Úžasnější/nejúžasnější</i>	36
10.2 Srovnání <i>maravilloso</i> a <i>úžasný</i>	38
11 <i>Más excelente</i>	38
11.1 <i>Výbornější/nejvýbornější</i>	40
11.2 Srovnání <i>excelente</i> a <i>výborný</i>	41
12 <i>Más extremo</i>	42
12.1 <i>Extrémněější/nejextrémněější</i>	45
12.2 Srovnání <i>extremo</i> a <i>extrémní</i>	46

13 Závěr.....	47
Résumé	51
Resumen.....	52
Seznam literatury.....	54

1 Úvod

Tato práce se věnuje lexikálním elativům. Elativy jsou přídavná jména, která ve svém základě již vyjadřují nejvyšší míru vlastnosti a neměla by tedy být dále stupňovaná. V praktické části této práce, která obsahuje korpusovou analýzu, je však dokázáno, že španělština i čeština elativy stupňují. Cílem práce bylo porovnání španělských a českých elativů, analýza textů, ve kterých se vyskytují, možné překlady španělských elativů do češtiny a vymezení oblastí španělsky mluvícího světa, v nichž se dané elativy používají.

První část práce se věnuje teorii přídavných jmen. První kapitola obsahuje teoretické vymezení španělských adjektiv a protiklad antepozice a postpozice. Dále jsou zde adjektiva rozdělena na kvalitativní a relační a jsou popsány rozdíly mezi těmito dvěma skupinami. Druhá kapitola se věnuje českým přídavným jménům. Rozebírá tři druhy skloňování – složené, jmenné a smíšené. Také jsou zde adjektiva rozdělena na jakostní (kvalitativní) a vztahová (relační). Následující kapitola se zabývá stupňováním španělských adjektiv, které probíhá ve třech stupních, a to v pozitivu, komparativu a superlativu. Superlativ jde zde ještě rozdělen na absolutní a relační. Podkapitola se věnuje elativům, které jsou pro tuto práci stěžejní. Dělí se na elativy syntaktické, morfologické a lexikální. Následuje kapitola týkající se stupňování českých adjektiv, které, obdobně jako to španělské, probíhá ve třech stupních. V závěru první části práce jsou shrnuty shody a rozdíly ve stupňování mezi oběma jazyky.

Druhá část práce se věnuje korpusové analýze, která spočívá v analýze 6 lexikálních elativů: *ideal*, *idóneo*, *terrible*, *maravilloso*, *excelente*, *extremo* a jejich českých protějšků *ideální*, *strašný*, *úžasný*, *výborný*, *extrémní*. S pomocí korpusů InterCorp, Araneum a CORPES XXI je zkoumána tendence k jejich stupňování u češtiny a u španělštiny. Cílem bylo zjistit, zda platí předpoklad, že čím častěji je adjektivum používané v základním tvaru, tím častěji se stupňuje a naopak. Analýza se zaměřuje i na četnost elativů ve druhém a třetím stupni a na typy textů, ve kterých se stupňované elativy vyskytují. U korpusu CORPES XXI se zjišťovalo, v jakých částech španělsky mluvícího světa se daný elativ používá. V případě výskytů výsledků na InterCorpu tvořeném španělskými originály byly analyzovány české překlady španělských stupňovaných elativů. Každá kapitola obsahuje podkapitolu, která procentuálně srovnává španělský elativ a jeho český protějšek. Porovnává četnost výskytů španělského a českého adjektiva v základním tvaru a pak také četnost jeho výskytů ve tvaru stupňovaném.

2 Přídavná jména ve španělštině

Na začátek bych ráda popsala, co je to adjektivum a k čemu nám slouží. Adjektiva jsou základním slovním druhem, který slouží ke specifikaci nebo vymezení podstatných jmen. S podstatnými jmény se shodují v čísle, často i v rodě. Adjektiva vyjadřují vlastnost (*reloj caro*), typ (*reloj digital*), množství (*numerosos libros*), referenci času nebo místa (*el actual director*). (RAE, 2009: 905-906)

U adjektiv může docházet k takzvané substantivizaci. Adjektivum v tomto případě přejímá funkci podstatného jména, předchází mu člen, například *Esa actitud me parece la mejor*. Před adjektivem se může objevit i člen středního rodu *lo*, kde si za tím, na rozdíl od členů *el, la, los, las*, nemůžeme představit konkrétní substantivum. V případě *el nuevo* si například můžeme představit *el nuevo libro*, libovolné substantivum v mužském rodě. (Alarcos Llorach, 2000: 80-81)

Španělská adjektiva se mohou nacházet před i za podstatným jménem, jejich pozice ale, na rozdíl od češtiny, mění jejich význam. Obecně platí, že adjektivum nacházející se před podstatným jménem má vysvětlující, popisující funkci a adjektivum nacházející se za podstatným jménem má funkci specifikující. U příkladu *la blanca nieve* pouze popisujeme, jaký je sníh, nevyčleňujeme zde z celku bílý sníh. Ale u příkladu *la pared blanca*, zde už specifikujeme, že mluvíme o bílé zdi, ne o černé, vyčleňujeme z celku zdi bílé. César Hernández Alonso píše, že pokud je adjektivum v antepozici, přitahuje pozornost mluvčího i posluchače, je subjektivní. Pokud je v postpozici, je objektivní a popisné. (Hernández Alonso, 1996: 555)

V některých případech dochází k apokopě. Apokopa je proces, při němž dochází k odstranění posledního segmentu slova, aniž by to změnilo jeho význam. Adjektiva *bueno, malo, primero, tercero, postrero* se zkracují před podstatným jménem v rodě mužském, v čísle jednotném. Adjektivum *grande* se zkracuje před podstatným jménem v jednotném čísle, v rodě mužském i ženském. Adjektivum *santo* se zkracuje před mužskými vlastními jmény (*San Juan*), s výjimkou jmen, které začínají na *To-, Do-*, zde se apokopa neuplatňuje. (RAE, 2009: 935-936)

Z hlediska morfologického rozlišujeme adjektiva jednoduchá (*atroz*), odvozená (*ruidoso*) a složená (*agridulce*). (RAE, 2009: 937) Podle významu dělíme španělská adjektiva na adjektiva kvalitativní a relační.

Adjektiva kvalitativní vyjadřují vlastnosti, kvality daného substantiva. Dají se stupňovat, s výjimkou lexikálních elativů, kterými se budu zabývat v praktické části této práce. Vyskytují

se v antepozici i postpozici, v antepozici má adjektivum vysvětlující funkci, zatímco v postpozici specifikující funkci, jak jsem již zmínila v předchozím odstavci. Epitety jsou kvalitativní adjektiva, která vyjadřují inherentní, prototypickou vlastnost substantiva a obecně se nachází před podstatným jménem (*blanca nieve*). (RAE, 2009: 913)

Kvalitativní adjektiva mohou fungovat jako jmenná část přísudků jmenných se sponou (*El apartamento era espacioso*). Mohou mít také expresivní nebo apelativní funkci (*¡tonto!*), nebo tvoří rozvíjející část adjektiv (*Está feo de gordo*). (Hernández Alonso, 1996: 554-555)

Dle formy je můžeme dále dělit na ta, které se s podstatným jménem shodují v čísle a rodu (*blanco*), ta, které mění pouze číslo (*verde*) a na ta, které svůj tvar nemění vůbec (*gratis*). (RAE, 2009: 930)

Tabulka č. 1: Adjektiva kvalitativní shodující se s podstatným jménem v čísle a rodu (Hernández Alonso, 1996: 550)

lexema	Morfema de género	Morfema de número
blanc-	-o/-a	0/-s
frí-	-o/-a	0/-s

Tabulka č. 2: Adjektiva kvalitativní shodující se s podstatným jménem v čísle (Hernández Alonso, 1996: 550)

lexema	Morfema de género	Morfema de número
verde	0	0/-s
alegre	0	0/-s

Kvalitativní adjektiva také podléhají nejrůznějším modifikacím. Modifikovat se mohou prostřednictvím předpon (*rebueno*), nebo přípon (*pequeñito, grandote*). (Hernández Alonso, 1996: 551)

Adjektiva relační pojmenovávají vlastnost vyplývající ze vztahu k mimojazykové realitě. Představují určitý typ podstatného jména, např. *una llamada telefónica*, kde relační adjektivum vymezuje daný, určitý typ hovoru. Většina relačních přídavných jmen je odvozena z podstatných jmen, například: *deporte – deportivo, ministerio – ministerial...* Mezi nejčastější přípony relačních adjektiv patří *-al, -ar, -ero*. (RAE, 2009: 980)

Na rozdíl od kvality (kvalitativních adjektiv) nemají různou intenzitu, takže jsou nestupňovatelná, nedají se spojit ani s adverbii typu *mu*, *poco*. Vyskytují se vždy v postpozici podstatného jména a nemohou fungovat jako jmenná část přísudků jmenných se sponou. (Bosque, 1993: 35-41) Relační adjektiva jsou velmi podobná deskriptivním, popisným přídavným jménům. Rozdíl je v tom, že deskriptivní adjektiva nemusí být odvozena z podstatného jména. (RAE, 2009: 914)

Španělština na rozdíl od češtiny nemá tolik relačních adjektiv, často jsou převzata z latiny a jsou to většinou knižní slova, například *caballo – ecuestre*, *río – fluvial*. (Zavadil, Čermák, 2010: 178)

Pokud se v nominální skupině vyskytuje kvalitativní i relační adjektivum, relační je vždy blíže substantivu, kvalitativní adjektivum se může vyskytovat před i za tímto celkem. Některá adjektiva mohou mít relační i kvalitativní význam, vždy záleží na kontextu, například *género teatral*, v překladu divadelní hra, zde je adjektivum relační, odvozené. Ale v případě spojení *gesto teatral*, zde je adjektivum kvalitativní, je subjektivní, v překladu teatrální. (RAE, 2009: 986)

César Hernández Alonso vymezuje ještě skupinu determinantů, mezi něž řadí členy, ukazovací zájmena, přivlastňovací zájmena, kvantifikátory, řadové číslovky a identifikátory (*mismo, otro...*). (Hernández Alonso, 1996: 559)

3 Přídavná jména v češtině

Přídavná jména vyjadřují vlastnosti substancí. Ve větě mohou plnit funkci shodného přivlastku, jmenné části přísudku, popřípadě doplňku. Většina přídavných jmen je odvozená z podstatných jmen (*vlčí*), ze sloves (*nalezený*), ze zájmen (totožný) nebo z adverbií (*dnešní*). Mnoho často užívaných adjektiv je ale neodvozených, například *prázdný, modrý, bohatý*...V češtině se přídavná jména zpravidla vyskytují před podstatným jménem. (Cvrček, 2015: 238)

Česká přídavná jména vyjadřují stejné gramatické kategorie jako podstatná jména, tedy rod, číslo a pád. Mají tři druhy skloňování: složené, jmenné a smíšené.

Složené skloňování převládá a můžeme u něj rozlišit dva typy: skloňování tvrdé podle vzoru *mladý* a skloňování měkké podle vzoru *jarní*. Tvrdá přídavná jména mají v prvním pádu jednotného čísla příponu *-ý/-ej, -á, -é/-ý* (*mladý/mladej, mladá, mladé/mlady*). Mezi ně patří neodvozená přídavná jména, např. *dlouhý, hezký*, ale i většina odvozených, např. *dřevěný, mateřský*. U tvrdých přídavných jmen můžeme pozorovat největší rozdíly mezi psaným a

mluveným textem, Václav Cvrček ve své *Mluvnici současné češtiny* uvádí, že v psané češtině by 98 % dotazovaných napsalo tvar *mladý* a 2 % by napsaly tvar *mladej*, zatímco v mluvené češtině by 91 % lidí řeklo *mladej* a pouze 9 % by řeklo *mladý*. (Cvrček, 2015: 242) Měkká přídavná jména mají v nominativu singuláru příponu *-í* ve všech rodech. Patří mezi ně většinou adjektiva odvozená, mezi nimi i adjektiva přivlastňovací odvozená od názvů zvířat (*psí*). Neodvozená adjektiva mezi nimi najdeme pouze dvě, *cizí* a *ryzí*. Mezi měkká přídavná jména patří například *stavební, hlavní, osobní, příští*... (Cvrček, 2015: 240-243)

Jmenné skloňování dnes najdeme už jen u zhruba 60 adjektiv s tvrdým typem skloňování, většinou jde o adjektiva s kmenem zakončeným na *-n, -v* nebo *-t*. Ve větě obvykle plní funkci jmenné části přísudku, většinou se tedy pojí se slovesem *být*. Mezi používané jmenné tvary adjektiv patří například *nemocen, čist, svoboden, povinen, rád*... slovo *rád* je zvláštním případem této skupiny, protože se jako jediné z této skupiny stupňuje. Tyto tvary užíváme pouze v 1. pádě, výjimečně ve čtvrtém. (Cvrček, 2015: 244-246)

Smíšené skloňování mají pouze přivlastňovací přídavná jména. Jeho tvary mají zčásti koncovky složeného skloňování a zčásti jmenného skloňování, odtud název smíšené skloňování. Přivlastňovací přídavná jména vyjadřují individuální přivlastňování, například *vlkův zub*. Tyto tvary jsou vždy odvozeny od substantiv, a to buď z rodu mužského (*otcův, -ova, -ovo*) nebo ženského (*matčín, -a, -o*). Může se jednat i o vlastní jména, například *Karlův*. (Cvrček, 2015: 246-247)

Existuje ještě několik přejatých adjektiv, která jsou nesklonná. Mezi ně patří názvy barev (*khaki*), nebo hodnotící adjektiva (*prima, extra*). Tyto adjektiva mívají skloňovatelný protějšek, například *prímový*, který se dá stupňovat. (Cvrček, 2015: 248)

Podle významu rozlišujeme dvě skupiny adjektiv: jakostní (kvalitativní) a vztahová (relační).

Jakostní adjektiva (*veliký, hezký*) pojmenovávají vlastnost substantiva a stupňují se. Jakostní adjektiva se mohou ještě dále dělit na kvalifikační a deskriptivní. Kvalifikační přídavná jména se dají stupňovat (*velký*), deskriptivní označují vlastnost, která nemůže měnit míru (*němý*). (Adam, 2019: 69)

Vztahová adjektiva (*psí, ztřejší*) pojmenovávají vlastnost jako vztah k určité skutečnosti, například k látce (*železný*), osobě (*dětský*), k místu (*městský*) atd. (Adam, 2019: 69) Relační adjektiva se stupňují málokdy, lze je stupňovat pouze pokud jsou použity v přeneseném významu (*jeho chování bylo stále prkennější*), nebo pokud chceme dosáhnout speciálního efektu (*nejčokoládovější čokoláda*). K relačním adjektivům se řadí i adjektiva posesivní, například *otcův přítel*. (Nekula a spol., 2012: 281)

Tyto skupiny jsou tedy ve španělštině i češtině shodné, rozdíl je v tom, že čeština disponuje mnohem větším objemem relačních adjektiv.

4 Stupňování adjektiv ve španělštině

Adjektiva dělíme na stupňovatelná a nestupňovatelná. Kvalitativní adjektiva se stupňují, s výjimkou elativů, jimž se věnuje následující podkapitola a praktická část této práce. Relační jsou nestupňovatelná, nepojí se ani s adverbii *muy, poco...* Je možné z nich ale vytvořit komparaci, například *un sentido más lógico que religioso*. (RAE, 2009: 917)

Stupňování španělských adjektiv probíhá ve 3 stupních: pozitiv (1. stupeň), komparativ (2. stupeň) a superlativ (3. stupeň). Pozitiv pouze pojmenovává vlastnost (*un libro interesante*), komparativ popisuje vyšší či nižší míru vlastnosti a porovnává s všeobecně známou hodnotou (*un libro más/menos interesante*) a superlativ popisuje nejvyšší nebo nejnižší míru vlastnosti (*el libro más/menos interesante*). (Zavadil, Čermák, 2010: 180)

Komparativ se tvoří pomocí příslovce *más* (nadřazenost) nebo *menos* (podřazenost). Některá adjektiva mají tvar komparativu nepravidelný.

Tabulka č. 3: Příklady nepravidelných tvarů komparativu ve španělštině (Zavadil, Čermák, 2010: 181)

pozitiv	komparativ
bueno	mejor
malo	peor
alto	superior

Tvar superlativu před příslovce *más, menos* přidá určitý člen *el, la, las, los*. Superlativ dělíme na superlativ relativní a superlativ absolutní, neboli elativ. Superlativ relativní, například *el más guapo de la clase*, má srovnávací funkci a porovnává objekt s ostatními. Superlativ absolutní nemá tuto srovnávací funkci. Tvoříme ho buď s příslovci (*muy, sumamente...*), s pomocí přípony *-ísimo*, popřípadě *-érrimo*. Nebo, v hovorovém jazyce, pomocí předpon *re-,requete-, super-, hiper-, mega-*. Můžeme se také setkat s předponami *archi-* (*archimalo*) nebo *sobre-* (*sobre caro*). (Zavadil, Čermák, 2010: 182-186)

Některá adjektiva si ve tvaru superlativu absolutního zachovávají knižní tvar, u některých adjektiv jsou tyto tvary jediné, které norma připouští, například *libre – libérrimo*. (Zavadil, Čermák, 2010: 184)

Tabulka č. 4: Příklady knižních a hovorových tvarů superlativu absolutního (Zavadil, Čermák, 2010: 183-184)

adjektivum	knižní tvar	hovorový tvar
negro	nigérrimo	negrísimo
pobre	paupérrimo	pobrísimo
cruel	crudelísimo	cruelísimo

V těchto případech jsou oba tvary v souladu s normou.

V běžné řeči se také můžeme setkat se stupňováním reduplikací, například *se ha hecho grande, grande. Grande, grande* je zde ve významu *muy grande*. (RAE, 2009: 919)

4.1 Elativy

Elativy jsou výrazy, které již samy o sobě vyjadřují nejvyšší stupeň, nejvyšší míru vlastnosti. Tento termín odpovídá superlativu absolutnímu. Rozlišujeme tři skupiny elativů: syntaktické, morfologické a lexikální. Elativy mají, stejně jako kvantitativní výrazy *muy, poco, bastante*, kvantitativní podstatu, ale významu přidávají nejvyšší míru vlastnosti a jsou s těmito výrazy neslučitelné. Také se nemohou kombinovat s výrazy komparace, *más* a *menos*. (Sánchez López, 2006: 26-27)

Syntaktické elativy jsou adverbia zakončená na *-mente*, která vyjadřují nejvyšší stupeň, například *enormemente, totalmente*. Většina těchto adverbii je vytvořena z elativů lexikálních. Cristina Sánchez López řadí mezi tyto elativy také následující modifikátory: *de verdad, en extremo, a maravilla...* (Sánchez López, 2006: 28)

Morfologický způsob, jak vyjádřit nejvyšší stupeň, je přípona *-ísimo (-érrimo)*. Tato přípona se pojí k adjektivu nebo k adverbiu. Mezi morfologické elativy patří také ty s předponami *requete-, super-, hiper-, mega-, ultra-*. Předpona *re-* se často používá v Latinské Americe, například *rebueno*, (Sánchez López, 2006: 29-30)

Lexikální elativy jsou adverbia nebo adjektiva která ve svém lexikálním základu vyjadřují nejvyšší míru vlastnosti, neslučují se s dalšími stupňovacími výrazy (*muy, poco...*), ani s příponou *-ísimo*. Tento jev je sice možné v běžné řeči slyšet (*excelentísimo*), většinou má ale ironický podtext. Mnoho elativů přijímá zvolací zájmeno *qué* (*qué maravilloso sufrimiento*).

(RAE, 2009: 923) Mezi lexikální elativy patří například *terrible, extremo, enorme, magnífico, fantástico* a adverbia od nich odvozená. (Sánchez López, 2006: 30) Lexikální elativy se sémanticky řadí mezi kvalitativní adjektiva, ale na rozdíl od nich se nestupňují. (Rodríguez, 2009: 2) Lexikálním elativům se věnuje praktická část této práce.

5 Stupňování adjektiv v češtině

Stupňováním se v češtině stejně jako ve španělštině vyjadřuje stupeň vlastnosti přídavných jmen. V češtině lze stupňovat pouze malou část adjektiv, většina adjektiv se nestupňuje, protože již nelze vyjádřit větší míru vlastnosti, kterou označují, například *domácí, letošní...*

Přídavná jména lze stupňovat pomocí tří tvarů: pozitivu (první stupeň), komparativu (druhý stupeň) a superlativu (třetí stupeň). Pozitiv je základní tvar přídavného jména, je bezpříznakový, neutrální. Komparativ vyjadřuje srovnání s mírou vlastnosti jiného jevu a superlativ vyjadřuje nejvyšší míru vlastnosti. I stupňované tvary nadále vykazují stejné gramatické kategorie jako první stupeň (pád, číslo, rod). (Cvrček, 2015: 249)

Komparativ je tvořen ze základního tvaru adjektiva pomocí sufixu *-ější, -ejší, -ší, -čí*. Nejčastější příponou je sufix *-ější, -ejší*. Přípona *-ší* je velmi frekventovaná, využívá ji většina nepravidelně stupňovaných adjektiv (*lepší, horší*). Příponou *-čí* se tvoří komparativ několika přídavných jmen končících na *-ký* (*lehký – lehčí*). Rozlišujeme také absolutní komparativ, který nesrovnává různé stupně vlastnosti navzájem, ale srovnává je s hypotetickou obvyklou hodnotou. Často mu předchází relativizující výraz, například *spíš* (*hlas měla spíš hlubší, hebece sametový*). Absolutní komparativ nevyjadřuje větší míru vlastnosti, ale naopak její zeslabení. Často ho používáme ve zdvořilostních situacích, jako zmírnění negativního hodnocení (*silnější postava*). (Cvrček, 2015: 250-251)

Superlativ vyjadřuje nejvyšší míru vlastnosti určitého jevu. Tvoří se ze základního tvaru přídavného jména s pomocí circumfixu *nej-* a přípon *-ější, -ejší, -ší, -čí*. Často se vyskytuje ve spojení se spojku *z*, například *nejsilnější z nás*. Jiří Marvan považuje za zvláštní formu superlativu takzvaný vanitiv – jeho tvary se tvoří předponou *sebe-*. (Marvan, 2008: 100-101) Největší míru vlastnosti můžeme také vyjádřit pomocí předpon *-pra, -pře*, nebo příponami *-inký, -ánský*.

Několik českých přídavných jmen se stupňuje nepravidelně, komparativ a superlativ se tedy netvoří z tvaru pozitivu. (Cvrček, 2015: 252)

Tabulka č. 5: Příklady stupňování pravidelných přídavných jmen v češtině

1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň
levný	levnější	nejlevnější
studený	studenější	nejstudenější

Tabulka č. 6: Příklady stupňování nepravidelných přídavných jmen v češtině (Cvrček, 2015: 253)

1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň
velký	větší	největší
špatný	horší	nejhorší

6 Rozdíly a shody ve stupňování mezi oběma jazyky

V češtině i ve španělštině existují tři úrovně stupňování: pozitiv, komparativ a superlativ.

Jak ve španělštině, tak v češtině existují kvalitativní přídavná jména, která můžeme stupňovat, a relační přídavná jména, která se stupňovat nedají.

Komparativ v obou jazycích tvoříme většinou z tvaru pozitivu, ale ve španělštině i v češtině existují nepravidelné tvary, které komparativ neodvozují od prvního stupně. Tvary komparativu tvoří každý jazyk jiným způsobem. Španělština využívá při tvorbě komparativu kvantifikátorů *más*, *menos*, zatímco čeština jej tvoří příponami *-ější*, *-ejší*, *-ší*, *-čí*. V češtině navíc existuje absolutní komparativ, který zeslabuje míru vlastnosti a užíváme ho ve zdvořilostních situacích.

Superlativ sice vyjadřuje v obou jazycích maximální míru vlastnosti, způsob tvoření se ale liší. Ve španělštině se tvoří pomocí určitého členu *el*, *la*, *los*, *las* a kvantifikátorů *más*, *menos*, v češtině za použití circumfixu *nej-* a sufixů *-ější*, *-ejší*, *-ší*, *-čí*.

7 Korpusová analýza

V rámci korpusové analýzy jsem používala korpusy CORPES XXI, InterCorp tvořený španělskými a českými originály a Araneum Hispanicum/Bohemicum Maius. Korpusová analýza spočívá v analýze 6 lexikálních elativů, *ideal, idóneo, terrible, maravilloso, excelente, extremo* a jejich českých protějšků *ideální, strašný, úžasný, výborný, extrémní*. Tyto elativy jsem zvolila, protože viditelně odráží maximální míru vlastnosti. Volila jsem pozitivně i negativně vnímaná adjektiva. Mým cílem bylo zjistit, jak velkou tendenci vykazují ke stupňování těchto adjektiv španělština a čeština, v jakých textech se stupňované elativy objevují a ve kterém stupni. Také jsem si chtěla ověřit, zda se některé elativy vyskytují v nestupňované formě, ale ve stupňované už ne a naopak.

Analýzu španělských elativů jsem vždy zahájila na InterCorpu tvořeném španělskými originály, který ale často nenalezl výsledky elativu v jeho stupňované formě. Pokud výsledky nabídl, analyzovala jsem české překlady elativů. Pokračovala jsem na korpusu Araneum Hispanicum Maius, kde už se stupňované elativy objevovaly. Nejdříve jsem zjistila, kolik výskytů má samotné nestupňované adjektivum. Poté jsem analyzovala, kolik výskytů má druhý stupeň elativu a kolik třetí stupeň. Také mě zajímalo, v jakých typech textů se daný elativ nejčastěji objevoval. Pomocí vzorku jsem analyzovala 100 výskytů. Na korpusu Araneum jsou hlavně webové články a blogy, zaměřila jsem se tedy primárně na tematiku těchto stránek. Analýzu konkrétního elativu jsem vždy zakončila na korpusu CORPES XXI, kde jsem opět zkoumala výskyt nestupňovaného elativu, stupňovaného elativu ve druhém a třetím stupni a texty, ve kterých se elativy vyskytovaly. Na CORPES XXI se kromě internetových článků objevil i žánr románu, povídky, nebo divadelní hry. Na tomto korpusu jsem analyzovala rozšíření užití jednotlivých elativů ve španělsky mluvícím světě.

U českých elativů jsem postupovala obdobně jako u španělských, analýzu jsem zahájila na InterCorpu tvořeném českými originály. Hlavním zdrojem mi opět byl korpus Araneum Bohemicum Maius, který nabídl výsledky, které jsem poté analyzovala. Stejně jako u španělštiny, i zde mě nejdříve zajímalo, kolik výskytu má samotný, nestupňovaný elativ. Poté jsem zkoumala, kolik stupňovaných elativů se vyskytuje ve druhém stupni a kolik ve třetím. Nakonec jsem analyzovala typy textů, ve kterých se jednotlivé elativy vyskytovaly. S pomocí funkce vzorku jsem vždy analyzovala 100 textů.

Nakonec jsem procentuálně porovnala užití a rozšíření českých a španělských elativů. Nejdříve v jejich základní formě a poté ve stupňované formě. Mým cílem bylo zjistit, jakou tendenci vykazují tyto dva jazyky ke stupňování jednotlivých lexikálních elativů.

7.1 Charakteristika použitých korpusů

V praktické části této práce jsem používala korpusy CORPES XXI, InterCorp tvořený českými/španělskými originály a Araneum Hispanicum Maius/Araneum Bohemicum Maius.

Korpus CORPES XXI (Corpus del Español del Siglo XXI) je referenční korpus. Je tvořen několika tisíci texty, mezi kterými se objevují romány, divadelní hry, novinové články, eseje, scénáře, rozhovory... Umožňuje zkoumat užití jednotlivých slov a jazykových prostředků v těchto textech. Nejnovější verze tohoto korpusu vznikla v červenci roku 2021. Obsahuje 327 000 dokumentů ve kterých můžeme zkoumat 350 miliónů slovních forem. (RAE, 2021) Výhodou tohoto korpusu je jeho velikost a vyrovnané žánrové zastoupení, nevýhodou je nemožnost vyhledávání složitějších dotazů a horší práce s výsledky.

Korpus InterCorp je paralelní korpus vytvořený Ústavem Českého národního korpusu. Obsahuje originály ve 38 jazycích a jejich překlady. Na jeho obsahu se významně podílejí pedagogové a studenti FF UK v Praze. Rozsah tohoto korpusu a počet jazyků se neustále zvětšuje a nástroje k vyhledávání se modernizují. Nejnovější verzi je verze 14 z roku 2022, která pracuje se 41 cizími jazyky, já jsem ve své práci využívala verzi 13 z roku 2020. Každý cizojazyčný text má v korpusu českou verzi, čeština je tedy tzv. pivot. Výhodou tohoto korpusu je možnost porovnávání textů s češtinou, takže je velmi využíván k překladům španělských konstrukcí do češtiny. (Škrabal, 2022) Můžeme zde zadávat i velmi komplikované výrazy a je zde možnost statistického zpracování výsledků. Nevýhodou je menší objem španělských výsledků, než je tomu například u korpusu CORPES XXI. Ke své práci jsem si vytvořila vlastní subkorpusy tvořené španělskými a českými originály.

Korpus Araneum Hispanicum Maius patří do skupiny korpusů Araneum. Je to skupina nereferenčních srovnatelných webových korpusů sestavená Vladimírem Benkem. V současnosti tato skupina pokrývá 14 jazyků, pro každý jazyk jsou vždy k dispozici dva korpusy: maius (větší, cca 1 miliarda slov) a minus (menší). Pro češtinu a slovenštinu je k dispozici také korpus Maximum, který má největší rozsah. Texty pocházejí z webových stránek a blogů. (Křen, 2015) Výhodou je velikost korpusu, jeho aktuálnost a možnost blíže zkoumat jazyk webových stránek a blogů, který se velmi blíží jazyku mluvenému. Lze zadávat i komplikované dotazy a dále statisticky pracovat s výsledky. Vyhledávací rozhraní je stejné jako u InterCorpu. Jeho žánrová omezenost na webové stránky a blogy může být i nevýhodou, často se jedná o texty na nepřilíživě vysoké úrovni, toto je potřeba mít při práci s tímto korpusem na paměti.

8 Más ideal

Prvním analyzovaným lexikálním elativem je přídavné jméno *ideal*, česky *ideální*. Cílem mého zkoumání je zjištění tendence ke stupňování tohoto lexikálního elativu ve španělštině a češtině. Také se zaměřuji na typ textu, ve kterém se daný jev vyskytuje.

Jako první jsem použila paralelní korpus InterCorp tvořený španělskými originály. Po zadání dotazu [lemma="ideal"] korpus vyhledal 345 výsledků, z nichž jsem vyřadila 166 šumů, tvar *ideal* zde představoval podstatné jméno nebo se objevovalo příslovce *idealmente*. Po zadání dotazu [lemma="más"] [lemma="ideal"] korpus žádné výsledky nenabídl.

Korpus Araneum Hispanicum Maius vyhledal po zadání dotazu [lemma="ideal"] 84 306 výsledků, toto číslo ale není zcela přesné, mezi nimi se objevují i šumy, kdy *ideal* představuje podstatné jméno a ne adjektivum.

Po omezení vyhledávání na [lemma="más"] [lemma="ideal"] vyhledal korpus 138 výsledků, z nichž jsem vyřadila 18 šumů, *ideal* zde bylo ve smyslu podstatného jména, česky *ideál*. Stupňovaný elativ se objevuje ve druhém stupni i ve třetím.

Tabulka č. 7: Četnost výskytu elativu *ideal* ve druhém a třetím stupni (Araneum Hispanicum Maius)

2. stupeň přídavného jména	33 výskytů
3. stupeň přídavného jména	87 výskytů

Zde můžeme vidět, že se stupňovaný elativ *ideal* vyskytuje převážně ve třetím stupni přídavných jmen.

Příklady výskytu elativu *ideal* v druhém stupni přídavných jmen:

Seguro que si todos nos quisiéramos un poco más a los de alrededor y nosotros mismos, todo sería **más ideal**. (dreamsofnuva.blogspot.com.es)

La ciencia tiene mucho prestigio, quizá porque se entiende en un sentido **más ideal** que otras actividades humanas. (nmg.creatufuturo.com)

Příklady ve třetím stupni přídavných jmen:

...entonces **lo más ideal** es confiar en la capacidad de profesionales que seguramente lo harán de la forma correcta. (americapublicaciones.com)

Recuerda siempre, en la playa y en la piscina **lo más ideal** para combinar tus vestidos son las sandalias sin nada de tacón. (gina.com.ve)

Tabulka č. 8: Typy textů, v nichž se objevovalo adjektivum *ideal* ve druhém a třetím stupni (Araneum Hispanicum Maius)

Komentáře/fóra	24
Článek/blog o cestování	14
Článek/blog o módě	10
Článek/web/blog o elektronice	12
Článek/blog o zdraví/vaření/živ. prostředí	11
Blog o čtení, o literatuře	9
Blog o lingvistice	1
Bulvární článek	5
Blog o bydlení	9
Blog obsahující rady – studium, podnikání	9
Blog/web o filmech, seriálech	6
Blog/web o politice, náboženství, filosofii	10

Španělský korpus CORPES XXI nabídl po zadání dotazu [lema="ideal"] 20 687 výsledků, mezi nimiž se objevují i šumy, kdy je *ideal* ve funkci podstatného jména.

Po zadání dotazu [forma="más", proximidad 1, lema="ideal"] nabídl korpus 18 příkladů, vyřadila jsem jeden šum *mas*, představující částici *ale*. Poté jsem tedy pracovala pouze ze 17 výsledky.

7 příkladů pochází ze Španělska, 4 příklady z oblasti Río de la Plata, 4 příklady z Mexika a střední Ameriky a 2 příklady pochází z oblasti Karibiku.

Tabulka č. 9: Četnost výskytu elativu *ideal* ve druhém a třetím stupni (CORPES XXI)

2. stupeň přídavného jména	9
3. stupeň přídavného jména	8

Tentokrát byly výskyty 2. a 3. stupně velice vyrovnané.

Příklady ve třetím stupni přídavných jmen:

...pensando que quizá no era **la forma más ideal** de decirle a alguien que se vistiera... (Barbijaputa: La chica miedosa que fingía ser valiente muy mal)

...en **el ambiente más ideal** de luz, color, olor, sonido y decorado. (Olmo Aguirre: Los posesos y otros relatos)

Příklady ve druhém stupni přídavných jmen:

...de la necesidad de una pintura **más ideal**, menos pendiente del natural, más colorista y delicada, más sublime. (Ortiz: Las manos de Velázquez)

...que era mucho **más ideal** y mucho más archi que el simple duque francés. (Concostrina: Pretérito imperfecto)

Tabulka č. 10: Typy textů, v nichž se objevovalo adjektivum *ideal* ve druhém a třetím stupni (CORPES XXI)

Román	5
Historická kniha	1
Článek o společenském tématu	4
Kniha o politickém tématu	1
Kniha o životním stylu	1
Rozhovor	1
Rozsáhlá studie týkající se etiky	1
Novinový článek	2
povídka	1

8.1 Más idóneo

Elativ *ideal* významově úzce souvisí s elativem *idóneo*. Proto k analýze stupňovaného elativu *ideal* připojuji i analýzu přídavného jména *idóneo*.

Jako první jsem využila InterCorp tvořený španělskými originály. Po zadání dotazu [lemma="idóneo"] korpus vyhledal 38 výsledků. Po zadání dotazu [lemma="más"] [lemma="idóneo"] našel 5 výskytů.

Tabulka č. 11: Četnost výskytu elativu *idóneo* ve druhém a třetím stupni (InterCorp tvořený španělskými originály)

2. stupeň přídavného jména	1
3. stupeň přídavného jména	4

Zde několik příkladů tohoto elativu a jeho českých protějšků:

...no contribuían a hacer de aquél **el lugar más idóneo** para reflexionar. (Bolaño, 2666)

...nepřispívaly k vytvoření **ideální** atmosféry na přemýšlení. (Bolaño, 2666, český překlad: Anežka Charvátová)

Los patios de esta cárcel son **los más idóneos** para el silencio. (Bolaño, Los detectives salvajes)

Pro ticho se **moc hodí** dvory zdejšího vězení. (Bolaño, Los detectives salvajes, český překlad: Anežka Charvátová)

...no era **el sitio más idóneo** para colocar una escultura. (Bolaño, 2666)

...nepatřil k **nejpříhodnějším** na umístění jakéhokoli pomníku. (Bolaño, 2666, český překlad: Anežka Charvátová)

...era **la más idónea** para suceder un día a Indira en la cúspide del poder. (Moro, El sari rojo)

...je **nejzpůsobilejší** nahradit jednoho dne Indíru na špičce moci. (Moro, El sari rojo, český překlad: Marie Jungmannová)

... ningún anfiteatro le habría ofrecido localidad **más idónea**. (Pérez-Reverte, La tabla de Flandes)

...v žádném divadle by nenašla **lepší** sedadlo. (Pérez-Reverte, La tabla de Flandes, český překlad: Bronislava Skalická)

Jak můžeme vidět, překladatelských řešení tohoto elativu je mnoho.

Poté jsem ve vyhledávání pokračovala na korpusu Araneum Hispanicum Maius. Na dotaz [lemma="idóneo"] korpus našel 11 513 výsledků. Když jsem vyhledávání omezila na dotaz [lemma="más"] [lemma="idóneo"], korpus našel 1355 výsledků.

Tabulka č. 12: Četnost výskytu elativu *idóneo* ve druhém a třetím stupni (Araneum Hispanicum Maius)

2. stupeň přídavného jména	154
3. stupeň přídavného jména	1201

Jak můžeme vidět, elativ *idóneo* se vyskytuje hlavně ve třetím stupni přídavných jmen. Abych zjistila, v jakých typech textů se tento elativ vyskytoval, využila jsem vzorku 100 náhodných výsledků.

Tabulka č. 13: Typy textů, v nichž se objevovalo adjektivum *idóneo* ve druhém a třetím stupni (Araneum Hispanicum Maius)

Blog/web o financích/podnikání	9
Web/článek o psychologii, psychických problémech	4
Digitální časopis o aktuálních tématech/zprávy ze světa	10
Web/blog o zdraví/hubnutí	8
Web/blog o literatuře	5

Komentáře/fóra	8
Web/článek o politice/o právu	10
Blog/web o cestování/bydlení	11
Blog o vaření/potravinách/nápojích	5
Web/článek zabývající se historií	7
Článek o přírodě, náboženství, kultuře	7
Web kosmetické značky	2
Web/článek o elektronice	4
Web/blog o cestování/turismu	5
Článek o vědě/astronomii/sportu/rodičovství	5

Španělský korpus CORPES XXI našel po zadání dotazu [lema="idóneo"] 3541 výsledků. Po zadání dotazu [forma="más", proximidad 1, lema="idóneo"] našel 443 výsledků.

Tabulka č. 14: Četnost výskytu elativu *idóneo* ve druhém a třetím stupni (COPRES XXI)

2. stupeň přídavného jména	59
3. stupeň přídavného jména	384

Vidíme, že i na korpusu CORPES XXI se elativ *idóneo* častěji vyskytuje ve třetím stupni přídavných jmen.

Několik příkladů elativu *idóneo* ve druhém a třetím stupni přídavných jmen:

...aunque **las fechas más idóneas** son las que giran en torno al mes de abril...(Peonza, El rumor de la lectura)

...necesario para justificar a quienes consideran al mercado como medio **más idóneo** para seleccionar a los más capaces. (Cuello, Bases para la recuperación integral de la Argentina)

...pero también es obvio que existen lugares **más idóneos** para ser pastor. (Ibaibarriaga, Asombroso coloso blanco)

Dále mě zajímalo, zda je stupňovaný elativ *idóneo* spjat pouze s jednou dialektální oblastí, nebo zda se vyskytuje napříč různými oblastmi.

Tabulka č. 15: Oblasti, kde se vyskytuje adjektivum *idóneo* ve druhém a třetím stupni (CORPES XXI)

Španělsko	214
Chile	28
Río de la Plata (Argentina, Uruguay, Paraguay)	33
Spojené státy americké	2
Mexiko a Střední Amerika (Nicaragua, El Salvador, Guatemala, Costa Rica, Panamá, Honduras)	59
Kolumbie + Venezuela	53
Antily (Cuba, Puerto Rico, República Dominicana)	30
Andské státy (Bolivia, Ecuador, Perú)	23
Rovníková Guinea	1

Jak vyplývá z tabulky č. 15 zachycující použití (el) más *idóneo* napříč dialektálními zónami španělsky mluvícího světa, tento elativ se vyskytuje napříč různými zónami, jak ve Španělsku, tak v nejrůznějších částech Střední a Jižní Ameriky.

Abych zjistila, v jakých typech textů se tento stupňovaný elativ nejčastěji vyskytuje, analyzovala jsem každý čtvrtý výskyt. Tímto způsobem jsem prozkoumala 111 výsledků.

Tabulka č. 16: Typy textů, v nichž se objevovalo adjektivum *idóneo* ve druhém a třetím stupni (COPRES XXI)

Kniha o politice/právu/podnikání	12
Článek o politice/právu/ekonomice/financích	30
Román	9
Povídka	2
Kniha o zdraví	3
Článek o jídle/zdraví	14
Kniha/článek o zemědělství/přírodě	3
Kniha/článek o sportu	7
Kniha o psychologii/filosofii	5
Kniha/článek o školství	2
Kniha o historii	3
Článek informující o denních událostech	4

Kniha/článek o umění/literatuře/filmech	8
Kniha/článek o technologii/pokroku	7
Cestovatelská příručka	2

8.2 Ideálnější/nejideálnější

Pro porovnání s češtinou jsem nejdříve použila InterCorp tvořený českými originály. Po zadání dotazu [lemma="ideální"] korpus nabídl 362 výsledků. Po zadání dotazu [word=".*[I]deálnější.*"] korpus nabídl 7 výsledků stupňovaného elativu.

Tabulka č. 17: Četnost výskytu elativu *ideální* ve druhém a třetím stupni (InterCorp tvořený českými originály)

ideálnější	2 výsledky
nejideálnější	5 výsledků

Umím si pro sebe představit **ideálnější** životní partnerky, přesto si ale – kupodivu – nedovedu představit, že bych žil s někým jiným. (Václav Havel – Dálkový výsměch)

...a jednak jsem zjistila, že mušle jsou tou **nejideálnější** formou pro můj neklidný obsah. (Zuzana Brabcová – Rok perel)

Tabulka č. 18: Typy textů, v nichž se objevovalo adjektivum *ideální* ve druhém a třetím stupni (InterCorp tvořený českými originály)

Biografie	2
Filosofické dílo	1
Román	1
Sbírka próz	1
Kniha s rozhovory	1
Politická esej	1

Korpus Araneum Bohemicum Maius nabídl po zadání dotazu [lemma="ideální"] 112 362 výsledků adjektiva *ideální*. Po zadání dotazu [word=".*[I]deálnější.*"] korpus vyhledal 1853 výsledků.

Tabulka č. 19: Četnost výskytu elativu *ideální* ve druhém a třetím stupni (Araneum Bohemicum Maius)

ideálnější	204 výsledků
nejideálnější	1649 výsledků

V tabulce můžeme vidět, že se stupňovaný elativ *ideální* vyskytuje převážně ve 3. stupni.

Několik příkladů s elativem *ideálnější* a *nejideálnější*:

Zde však musíme zvážit otázku, zda bydlení na venkově je pro nás z hlediska dostupnosti do zaměstnání či do školy tou **nejideálnější** volbou. (rodina-finance.cz)

Nejideálnější řešení je pořádně propočítat veškeré splátky, protože hypotéka se většinou splácí několik desítek let. (svetpujcek.info)

Karel Kryl nemohl v životě najít **ideálnější** místo pro psaní svých prvních básní, než je právě toto impozantní místo na jihu Čech. (ibabylon.cz)

Ideálnější je uspořádání do písmene „L“ nebo „U“. Po ruce tak máme vše potřebné. (svet-bydleni.cz)

Jako vzorek typů textů jsem zde využila 100 náhodných výsledků.

Tabulka č. 20: Typy textů, v nichž se objevovalo adjektivum *ideální* ve druhém a třetím stupni (Araneum Bohemicum Maius)

Komentáře uživatelů a fóra	22
Web o cestování, tipy na výlety	14
Web o bydlení, stavitelství	13
Článek o financích	10
Web o zvířatech	9
Článek o sportu	7
Recenze filmů, seriálů	6
Článek/web o módě	4
Článek/web o mateřství	4
Web o vaření	3
Článek o léčitelství, astrologii	3
Web o sázení, gamblerství	3
Web o autech	2

8.3 Srovnání *ideal/idóneo* a *ideální*

Z analýzy jsem zjistila, že Španělé častěji stupňují elativ *idóneo*, než elativ *ideal*. Dokazuje to fakt, že korpus Araneum Hispanicum Maius našel 120 výsledků stupňovaného elativu *más ideal* a 1355 výsledků elativu *más idóneo*. Tento výsledek se potvrdil i na korpusu CORPES XXI, kde byl opět větší výskyt elativu *más idóneo* (443 výskytů), než elativu *más ideal* (17 výskytů). Když se podíváme na výsledky a porovnáme je s češtinou, stupňované elativy *más ideal* a *más idóneo* mají dohromady na Araneum Hispanicum Maius 1475 výskytů, zatímco české *ideálnější* a *nejideálnější* na stejném korpusu 1853 výskytů. Tendence ke stupňování těchto elativů je tedy u španělštiny a češtiny podobná.

9 *Más terrible*

Dalším analyzovaným elativem je přídavné jméno *terrible* a jeho český protějšek *strašný*.

Analýzu jsem zahájila na korpusu InterCorp tvořený španělskými originály. Po zadání dotazu [lemma="terrible"] našel 1050 výsledků. Na dotaz [lemma="más"] [lemma="terrible"] našel korpus 53 výskytů.

Tabulka č. 21: Četnost výskytu elativu *terrible* ve druhém a třetím stupni (InterCorp tvořený španělskými originály)

2. stupeň přídavného jména	15
3. stupeň přídavného jména	38

Také jsem zkoumala, jak překladatelé překládají tento stupňovaný elativ do češtiny a zde jsou výsledky:

Tabulka č. 22: Způsoby překladů druhého stupně elativu *terrible* do češtiny (InterCorp tvořený španělskými originály)

větší	2
horší	5
hroznější	2
hrůznější	1
strašlivější	1
děsivější	2

hrozivější	1
příšernější	1

Tabulka č. 23: Způsoby překladů třetího stupně elativu *terrible* do češtiny (InterCorp tvořený španělskými originály)

nejstrašlivější	4
nejhorší	9
nejstrašnější	13
nejhroznější	5
nejobávanější	1
nejhrůznější	4
nejděsnější	1
nejděsivější	1

Zatímco druhý stupeň se nejčastěji překládal jako *horší*, u třetího stupně převládal překlad *nejstrašnější*.

Několik příkladů elativu *terrible* ve druhém a třetím stupni přídavných jmen:

El ser padre, al que no está loco o es un mentecato, le despierta **lo más terrible** que hay en el hombre. (Unamuno, Niebla)

Být otcem probouzí v člověku to **nejstrašlivější**, co v něm je. (Unamuno, Niebla, český překlad: Alena Ondrušková)

Me imagino que no hay dolor **más terrible** en la vida. (Llosa, El sueño del celta)

Ale dokážu si představit, že v životě není **větší** bolest. (Llosa, El sueño del celta, český překlad: Jana Novotná)

Dále jsem hledala na korpusu Araneum Hispanicum Maius. Na dotaz [lemma="terrible"] našel korpus 32 860 výsledků. Na dotaz [lemma="más" lemma="terrible"] našel 1548 výsledků, z nichž jsem vyřadila 10 šumů, kvůli výskytu adverbia *terriblemente*.

Tabulka č. 24: Četnost výskytu elativu *terrible* ve druhém a třetím stupni (Araneum Hispanicum Maius)

2. stupeň přídavného jména	411
3. stupeň přídavného jména	1127

Elativ *terrible* se vyskytuje v obou stupních, častěji ale ve stupni třetím. Za použití funkce promíchání výsledků jsem analyzovala 100 výsledků abych zjistila, v jakých typech textů se tento elativ vyskytoval.

Tabulka č. 25: Typy textů, v nichž se objevovalo adjektivum *terrible* ve druhém a třetím stupni (Araneum Hispanicum Maius)

Komentáře/fóra	11
Článek o hudbě	2
Článek/blog o literatuře, poezii, filmech, divadlech	24
Článek/web o historii (války, diktatury)	20
Článek/blog o zdraví/hubnutí	8
Článek/blog o psychologii	5
Blog o mateřství	2
Článek o ekonomii/financích	3
Článek/web o politice, právu	9
Článek o technologiích	3
Článek o životním prostředí, ekologii	4
Článek/blog o filosofických tématech	4
Článek o školství	3
Článek o sportu	2

Korpus CORPES XXI nabídl po zadání dotazu [lema="terrible"] 14 026 výsledků. Po omezení vyhledávání [forma="más", proximidad 1, lema="terrible"] našel 751 výsledků.

Tabulka č. 26: Četnost výskytu elativu *terrible* ve druhém a třetím stupni (CORPES XXI)

2. stupeň přídavného jména	221
3. stupeň přídavného jména	530

Jak vidíme, elativ se vyskytuje v obou stupních, ve třetím ale opět více.

Na korpusu CORPES XXI jsem se podívala i na oblasti, ve kterých se stupňovaný elativ *terrible* vyskytuje.

Tabulka č. 27: Oblasti, kde se vyskytuje adjektivum *terrible* ve druhém a třetím stupni (CORPES XXI)

Španělsko	242
Chile	51
Río de la Plata (Argentina, Uruguay, Paraguay)	118
Spojené státy americké	7
Mexiko a Střední Amerika (Nicaragua, El Salvador, Guatemala, Costa Rica, Panamá, Honduras)	125
Kolumbie + Venezuela	81
Antily (Cuba, Puerto Rico, República Dominicana)	82
Andské státy (Bolivia, Ecuador, Perú)	44
Rovníková Guinea	1

Elativ *terrible* se objevil napříč všemi dialektálními oblastmi, nalezneme ho v textech ze Španělska, ale také v textech z Latinské Ameriky.

Abych zjistila, v jakých typech textů se tento elativ nejčastěji vyskytoval, analyzovala jsem každý sedmý výskyt. Tímto způsobem jsem prozkoumala 106 výsledků.

Tabulka č. 28: Typy textů, v nichž se objevovalo adjektivum *terrible* ve druhém a třetím stupni (CORPES XXI)

Román	50
Povídka	11
Divadelní hra	6
Kniha/článek o politice/ekonomii	8
Rozhovor	2
Kniha/článek o umění, kultuře (filmy, malířství)	10
Článek o literatuře	2
Blog/kniha o filosofických tématech	3
Článek o psychologii	3
Článek/kniha o zdraví/vaření	5
Kniha o drogách	1
Kniha/článek o historii	5

9.1 Strašnějši/nejstrašnějši

Způsobů, jak přeložit adjektivum *terrible* existuje více, pro svou analýzu jsem ale zvolila český protějšek *strašný*. Vycházím ze *Španělsko-českého slovníku* od nakladatelství Academia (Dubský, 1999) a z faktu, že na korpusu InterCorp tvořený španělskými originály se jako nejčastější překlad třetího stupně elativu *terrible* objevoval právě tvar *nejstrašnějši*.

Své vyhledávání jsem začala na korpusu InterCorp tvořeném českými originály. Po zadání dotazu [lemma="strašný"] korpus našel 1987 výsledků. Po zadání dotazu [word=".*[Ss]trašnějši.*"] našel 138 výsledků, z toho vyřazuji 1 šum ve tvaru *sebestrašnějši*.

Tabulka č. 29: Četnost výskytu elativu *strašný* ve druhém a třetím stupni (InterCorp tvořený českými originály)

2. stupeň přídavného jména	49
3. stupeň přídavného jména	88

Tam překvapilo vojáky peklo, jež si nelze představit ani v **nejstrašnějším** snu. (Pytlík, Toulavé housle)
O to **strašnějši** byl hrom, jenž zaburácel mezi hvězdami. (Urban, Hastrman)

Analyzovala jsem 100 náhodných výsledků, abych zjistila, v jakých typech textu se toto stupňované adjektivum vyskytovalo.

Tabulka č. 30: Typy textů, v nichž se objevovalo adjektivum *strašný* ve druhém a třetím stupni (InterCorp tvořený českými originály)

Román	69
Povídky	5
Divadelní hra	4
Esej	1
Filozofická próza	2
Historická kniha	2
Rozhovor	3
Pohádka	1
Cestopis	2
Biografie/autobiografie	11

Korpus Araneum Bohemicum Maius nalezl po zadání dotazu dotazu [lemma="strašný"] 16 919 výsledků. Po omezení vyhledávání na [word=".*[Ss]trašnější.*"] nalezl 1073 výsledků.

Tabulka č. 31: Četnost výskytu elativu *strašný* ve druhém a třetím stupni (Araneum Bohemicum Maius)

2. stupeň přídavného jména	226
3. stupeň přídavného jména	847

Poté jsem využila vzorku 100 náhodných výsledků k prozkoumání typů textů.

Tabulka č. 32: Typy textů, v nichž se objevovalo adjektivum *strašný* ve druhém a třetím stupni (Araneum Bohemicum Maius)

Fórum/komentáře	17
Článek o technologiích	4
Článek/blog o cestování	5
Článek o sportu	2
Článek o historii	22
Článek o politice/financích	6
Článek o PC hrách	3
Zpravodajský blog	2
Článek o zdraví	5
Článek o kultuře, umění	9
Článek o literatuře, literární text	14
Článek/recenze filmy, seriály	7
Článek o psychologii	4

9.2 Srovnání *terrible* a *strašný*

Korpus Araneum Hispanicum Maius nalezl 32 860 výsledků přídavného jména *terrible*, zatímco Araneum Bohemicum Maius nalezl 16 919 výsledků přídavného jména *strašný*. Stupňovaného elativu *más terrible* korpus našel 1538 výsledků a elativu *strašnější/nejstrašnější* 1073 výsledků. Tendence ke stupňování tohoto elativu je u obou jazyků velmi podobná, ve španělštině tvoří stupňovaný elativ 4,7 %, v češtině je to 6,3 %.

10 Más maravilloso

Dalším analyzovaným lexikálním elativem je elativ *maravilloso* a jeho český protějšek *úžasný*.

S analýzou jsem začala na korpusu InterCorp tvořeném španělskými originály. Po zadání dotazu [lemma="maravilloso"] vyhledal 464 výsledků. Po omezení vyhledávání na [lemma="más"] [lemma="maravilloso"] vyhledal 13 výsledků.

Tabulka č. 33: Četnost výskytu elativu *maravilloso* ve druhém a třetím stupni (InterCorp tvořený španělskými originály)

2. stupeň přídavného jména	4
3. stupeň přídavného jména	9

Také jsem zkoumala české překlady tohoto elativu ve druhém a ve třetím stupni.

Tabulka č. 34: Způsoby překladů druhého stupně elativu *maravilloso* do češtiny (InterCorp tvořený španělskými originály)

nádhernější	1
krásnější	1
úžasnější	2

Tabulka č. 35: Způsoby překladů třetího stupně elativu *maravilloso* do češtiny (InterCorp tvořený španělskými originály)

nejnádhernější	3
nejúžasnější	4
nejpodivuhodnější	1
největší zázrak	1

Několik příkladů elativu *maravilloso* ve druhém a třetím stupni:

...usted me gusta mucho y creo que su boca es **lo más maravilloso** que he visto en mi vida.

(Vila-Matas, Bartleby y compañía)

...velice se mi líbíte a myslím, že vaše ústa jsou to **nejúžasnější**, co jsem v životě viděl. (Vila-Matas, Bartleby y compañía, český překlad: Lada Hazaiová)

No hay idea **más maravillosa**. (Fuentes, Diana o La cazadora solitaria)

Neznám **krásnější** představu. (Fuentes, Diana o La cazadora solitaria, český překlad: Martina Hulešová)

Dále jsem hledala na korpusu Araneum Hispanicum Maius. Po zadání dotazu [lemma="maravilloso"] korpus vyhledal 51 335 výsledků. Po zadání dotazu [lemma="más"] [lemma="maravilloso"] vyhledal 1160 výsledků, z nichž jsem vyřadila 6 šumů, protože zde byl tvar adverbia *maravillosamente*.

Tabulka č. 36: Četnost výskytu elativu *maravilloso* ve druhém a třetím stupni (Araneum Hispanicum Maius)

2. stupeň přídavného jména	168
3. stupeň přídavného jména	986

Elativ *maravilloso* se na tomto korpusu více vyskytuje ve třetím stupni.

Poté jsem využila vzorku 100 výsledků a analyzovala jsem typy textů, ve kterých se tento elativ vyskytoval.

Tabulka č. 37: Typy textů, v nichž se objevovalo adjektivum *maravilloso* ve druhém a třetím stupni (Araneum Hispanicum Maius)

Komentáře/fóra	19
Článek/blog o cestování	22
Blog o mateřství/rodičovství	11
Článek o literatuře, literární texty	9
Článek o kultuře, filmech, hudbě	7
Blog popisující osobní zážitky	4
Blog o zvířatech	2
Článek/blog o psychologii	10
Blog s náboženskou tematikou	3
Článek o technologiích	2
Článek o zdraví	4
Článek/blog o módě	4
Článek/blog o vaření	2
Web svatební firmy	1

Korpus CORPES XXI nabídl na dotaz [lema="maravilloso"] 11 887 výsledků. Na dotaz [forma="más", proximidad 1, lema="maravilloso"] našel 284 výsledků.

Tabulka č. 38: Četnost výskytu elativu *maravilloso* ve druhém a třetím stupni (CORPES XXI)

2. stupeň přídavného jména	33
3. stupeň přídavného jména	251

Dále jsem zjišťovala, zda se stupňovaný elativ *maravilloso* vyskytuje napříč různými španělsky mluvícími zeměmi.

Tabulka č. 39: Oblasti, kde se vyskytuje adjektivum *maravilloso* ve druhém a třetím stupni (CORPES XXI)

Španělsko	126
Chile	5
Río de la Plata (Argentina, Uruguay, Paraguay)	46
Spojené státy americké	9
Mexiko a Střední Amerika (Nicaragua, El Salvador, Guatemala, Costa Rica, Panamá, Honduras)	45
Kolumbie + Venezuela	34
Antily (Cuba, Puerto Rico, República Dominicana)	8
Andské státy (Bolivia, Ecuador, Perú)	9
Rovníková Guinea	2

Jak vyplývá z tabulky, tento stupňovaný elativ tedy (obdobně jako dříve zkoumané elativy *idóneo*, *ideal* a *terrible*) není omezen na konkrétní dialektální oblast, ale vyskytuje se napříč různými zónami španělsky mluvícího světa.

Abych zjistila, v jakých typech textů se tento elativ objevuje, analyzovala jsem každý třetí výskyt. Tímto způsobem jsem analyzovala 94 výsledků.

Tabulka č. 40: Typy textů, v nichž se objevovalo adjektivum *maravilloso* ve druhém a třetím stupni (CORPES XXI)

Povídka	4
Článek o mateřství	1
Web/kniha o astrologii/astronomii	3

Román	31
Kniha/článek o pokroku/technologiích/vědě	9
Divadelní hra	4
Článek/web o literatuře/hudbě	9
Kniha/článek o politice/ekonomii	6
Rozhovor	4
Kniha o vztazích	2
Kniha zabývající se celebritymi	4
Článek o cestování/módě	4
Článek o psychologii/seberozvoji	6
Horoskop	1
Kniha/článek o kultuře	6

10.1 Úžasnější/nejúžasnější

Adjektivum *úžasný* jako český protějšek adjektivu *maravilloso* jsem zvolila na základě slovníku *Velký španělsko-český slovník II* (Dubský, 1999) a na základě českých překladů na korpusu InterCrop.

Analýzu jsem zahájila na korpusu InterCorp tvořeném českými originály. Po zadání dotazu [lemma="úžasný"] korpus vyhledal 608 výsledků. Po zadání dotazu [word=".*[Ú]žasnější.*"] našel 41 výsledků tohoto stupňovaného elativu.

Tabulka č. 41: Četnost výskytu elativu *úžasný* ve druhém a třetím stupni (InterCorp tvořený českými originály)

2. stupeň přídavného jména	10
3. stupeň přídavného jména	31

Byl to **nejúžasnější** dostih mé jezdecké kariéry. (Hofman, Pan Tau a tisíc zázraků)

Má nejkrásnější, **nejúžasnější** chvíle se blíží. (Foglar, Záhada hlavolamu)

U výsledků jsem analyzovala, v jakých typech textů se vyskytovaly:

Tabulka č. 42: Typy textů, v nichž se objevovalo adjektivum *úžasný* ve druhém a třetím stupni (InterCorp tvořený českými originály)

Cestopis	1
Román	33
Balada v próze	2
Pohádka	2
Povídka	1
Filosofická kniha	2

Dále jsem hledala na korpusu Araneum Bohemicum Maius. Po zadání dotazu [lemma="úžasný"] nalezl 69 767 výsledků. Po omezení vyhledávání na [word=".*[Úú]žasnější.*"] vyhledal 2802 výsledků.

Tabulka č. 43: Četnost výskytu elativu *úžasný* ve druhém a třetím stupni (Araneum Bohemicum Maius)

2. stupeň přídavného jména	406
3. stupeň přídavného jména	2396

Poté jsem využila vzorku 100 náhodných výsledků k analýze typů textů:

Tabulka č. 44: Typy textů, v nichž se objevovalo adjektivum *úžasný* ve druhém a třetím stupni (Araneum Bohemicum Maius)

Web pro ženy	5
Článek o vaření/jídle	2
Recenze/článek o knihách/filmech	5
Literatura, hudba, kulturní akce	9
Článek/blog o cestování	17
Web o malířství, vyrábění, tvoření	2
Fórum/komentáře	17
Web/článek o vztazích/manželství/mateřství	6
Článek/web o PC hrách	3
Blog o módě a kosmetice	2
Článek o sportu/autech	5

Web/článek o zdraví/hubnutí/cvičení	5
Web/článek o zvířatech/rostlinách	8
Blog/článek o psychologii/náboženství	10
Článek o technologiích/bydlení	4

10.2 Srovnání *maravilloso* a *úžasný*

Korpus Araneum Hispanicum Maius našel 51 335 výsledků adjektiva *maravilloso*, korpus Araneum Bohemicum Maius 69 767 výsledků adjektiva *úžasný*. Výsledků na dotaz *más maravilloso* našel Araneum Hispanicum Maius 1154, korpus Araneum Bohemicum Maius našel 2802 výskytů adjektiv *úžasnější/nejúžasnější*. Ve španělštině tvoří stupňovaný elativ 2,2 % z, v češtině 4 %, tendence ke stupňování je tedy u obou jazyků velmi podobná.

11 *Más excelente*

Dalším zkoumaným lexikálním elativem je *excelente* a jeho český protějšek *výborný*.

Analýzu jsem zahájila na korpusu Intercorp tvořeném španělskými originály. Po zadání dotazu [lemma="excelente"] našel 386 výsledků, po omezení vyhledávání na [lemma="más"] [lemma="excelente"] našel korpus pouze jeden výskyt.

...**los más excelentes** motivos para estar sufriendo...(Onetti, Para una tumba sin nombre)

...ty **nejlepší** důvody, aby si zoufal...(Onetti, Para una tumba sin nombre, český překlad: Hedvika Vydrová, Vladimír Uhlíř)

Pokračovala jsem na korpusu Araneum Hispanicum Maius. Po zadání dotazu [lemma="excelente"] našel 92 213 výskytů, na dotaz [lemma="más"] [lemma="excelente"] 277 výskytů, z nichž jsem vyřadila 3 šumy, kvůli tvaru adverbia *excelentemente*.

Tabulka č. 45: Četnost výskytu elativu *excelente* ve druhém a třetím stupni (Araneum Hispanicum Maius)

2. stupeň přídavného jména	72
3. stupeň přídavného jména	202

Dále jsem využila vzorku 100 náhodných výsledků, abych analyzovala typy textů, v nichž se tento elativ vyskytoval.

Tabulka č. 46: Typy textů, v nichž se objevovalo adjektivum *excelente* ve druhém a třetím stupni (Araneum Hispanicum Maius)

Web/článek o náboženství, teologii	26
Web o víně, gastronomii	2
Literatura (próza, poesie, div.hry)/články o literatuře	22
Studentský časopis	1
Web/článek o filosofii	17
Reklama na stavební služby	1
Komentáře/fórum	6
Inzerát – pracovní nabídka	1
Článek o životním prostředí	1
Článek/web o architektuře/kultuře	5
Článek/web o technologiích/vědě	7
Článek o historii	4
Článek o překladatelství/lingvistice	2
Článek/web o etice/podnikání	4
Horoskop	1

Pokračovala jsem na korpusu CORPES XXI. Po zadání dotazu [lema="excelente"] našel 16 963 výsledků. Po omezení vyhledávání na [forma="más", proximidad 1, lema="excelente"] našel 33 výsledků.

Tabulka č. 47: Četnost výskytu elativu *excelente* ve druhém a třetím stupni (CORPES XXI)

2. stupeň přídavného jména	4
3. stupeň přídavného jména	29

Stejně jako v předchozích kapitolách, i u tohoto elativu mě zajímalo, zda se vyskytuje pouze v některé dialektální oblasti, nebo zda je rozšířen napříč španělsky mluvícím světem.

Tabulka č. 48: Oblasti, kde se vyskytuje adjektivum *excelente* ve druhém a třetím stupni (CORPES XXI)

Španělsko	14
Mexiko a Střední Amerika	5

Kolumbie	4
Paraguay	4
Andské státy (Ecuador, Perú)	3
Kuba	2
Chile	1

Přestože nemá tento elativ ve svém stupňovaném tvaru mnoho výskytů, můžeme vidět, že není omezen na konkrétní dialektální oblast, ale můžeme ho nalézt v různých oblastech španělsky mluvícího světa.

Nakonec jsem na tomto korpusu analyzovala typy textů s tímto elativem.

Tabulka č. 49: Typy textů, v nichž se objevovalo adjektivum *excelente* ve druhém a třetím stupni (CORPES XXI)

Kniha o gastronomii/sportu	2
Článek/kniha o náboženství/filosofii	7
Kniha o žurnalistice	1
Kniha o architektuře	1
Kniha/článek o umění/kultuře	12
Web o denních událostech	1
Divadelní hra	1
Článek o knize	3
Kniha o politice	3
Kniha/článek o zdraví/technologiích	2

11.1 *Výbornější/nejvýbornější*

Tento český protějšek jsem zvolila podle slovníku *Velký španělsko-český slovník I* (Dubský, 1999) Analýzu jsem zahájila na korpusu InterCorp tvořeném českými originály. Po zadání dotazu [lemma="výborný"] našel 534 výskytů. Na dotaz [word=".*[Vv]ýbornější.*"] korpus našel 4 výskytů, všechny jsou ve třetím stupni přídavného jména.

To je jedna z **nejvýbornějších** věcí, které život skýtá. (Škvorecký, Mirákl)

...misionáře **nejvýbornějšího** z výborných, nejchudšího z chudých...(Šotola, Tovaryšstvo Ježásovo)

Dále jsem analyzovala na korpusu Araneum Bohemicum Maius. Po zadání dotazu [lemma="výborný"] našel 96 519 výskytů, po omezení na [word=".*[Vv]ýbornější.*"] našel 33 výskytů.

Tabulka č. 50: Četnost výskytu elativu *výborný* ve druhém a třetím stupni (Araneum Bohemicum Maius)

2. stupeň přídavného jména	13
3. stupeň přídavného jména	20

Dále jsem analyzovala typy textů, ve kterých se tento elativ vyskytoval.

Tabulka č. 51: Typy textů, v nichž se objevovalo adjektivum *výborný* ve druhém a třetím stupni (Araneum Bohemicum Maius)

Článek o historii/politice	2
Náboženský text	9
Článek o gastronomii/recepty	1
Web o přírodě/cestování	3
Web/článek o kultuře/hudbě	4
Článek o financích, půjčkách	12
Článek o sportu	2

11.2 Srovnání *excelente* a *výborný*

Korpus Araneum Hispanicum Maius našel 92 213 výskytů adjektiva *excelente*, z toho 277 výskytů je ve stupňovaném tvaru, což činí 0,3 %. Korpus Araneum Bohemicum Maius našel 96 519 výskytů adjektiva *výborný* a 33 výskytů stupňovaného tvaru *výbornější/nejvýbornější*, což činí 0,03 %, čeština tedy vykazuje menší tendenci ke stupňování tohoto elativu.

12 Más extremo

Dalším analyzovaným elativem je elativ *extremo*, Analýzu jsem zahájila na InterCorpu tvořeném španělskými originály. Po zadání dotazu [lemma="extremo"] našel 1237 výsledků, po zadání dotazu [lemma="más"] [lemma="extremo"] našel 14 výsledků.

Tabulka č. 52: Četnost výskytu elativu *extremo* ve druhém a třetím stupni (InterCorp tvořený španělskými originály)

2. stupeň přídavného jména	1
3. stupeň přídavného jména	13

Dále jsem zkoumala, jakým způsobem byl tento stupňovaný elativ překládán do češtiny. Druhý stupeň byl přeložen jako *extrémnější*.

Tabulka č. 53: Způsoby překladů třetího stupně elativu *extremo* do češtiny (InterCorp tvořený španělskými originály)

nejnemožnější	1
krajní	1
nejkrajnější	5
nejzazší	2
svrchovaný	1
nejpodivnější	1
vybičovaný	1
nejsvízelnější	1

Nejčastějšími českými překlady třetího stupně byly překlady *nejkrajnější* a *nejzazší*.

No había que vacilar en recurrir a **los medios más extremos** para impedir un suicidio moral. (Carpentier, El siglo de las luces)

Nesmí váhat ani před **nejkrajnějšími** prostředky, aby zabránil morální sebevraždě. (Carpentier, El siglo de las luces, český překlad: Eduard Hodoušek)

Negar el arte le condujo a negaciones aún **más extremas**, incluida esa " postrera negación" de la que hablaba Camus... (Vila-Matas, Bartleby y compañía)

Popření umění ho vedlo k negacím ještě **extrémnějšími** včetně té " nejzazší negace ", o níž mluvil Camus... (Vila-Matas, Bartleby y compañía, český překlad: Lada Hazaiová)

S analýzou jsem pokračovala na korpusu Araneum Hispanicum Maius. Po zadání dotazu [lemma="extremo"] našel 73 590 výskytů. Po omezení dotazu na [lemma="más"] [lemma="extremo"] našel 2021 výsledků, z nichž jsem vyřadila 8 šumů, 7 příkladů se objevilo ve smyslu substantiva, česky *extrém* a 1 příklad zde byl ve tvaru averbia *extremamente*.

Tabulka č. 54: Četnost výskytu elativu *extremo* ve druhém a třetím stupni (Araneum Hispanicum Maius)

2. stupeň přídavného jména	359
3. stupeň přídavného jména	1654

Dále jsem analyzovala 100 náhodných výsledků, abych zjistila, v jakých textech se tento elativ nejčastěji vyskytoval.

Tabulka č. 55: Typy textů, v nichž se objevovalo adjektivum *extremo* ve druhém a třetím stupni (Araneum Hispanicum Maius)

Web/článek o autech/motorkách	5
Článek o náboženství/zdraví	11
Článek/blog o cestování/architektuře	5
Článek o životním prostředí/klimatických změnách	4
Článek/blog o jídle/roślinách	3
Web/článek o politice/historii/právu	21
Fórum/komentáře	8
Článek o literatuře/hudbě/filmech	17
Článek o pedagogice/psychologii/filosofii	11
Web/článek o technologiích/vědě/PC hrách	8
Článek zabývající se postavením žen ve společnosti	5
Článek o sportu	1
Článek o kosmetice	1

Korpus CORPES XXI našel po zadání dotazu [lema="extremo"] 33 199 výsledků. Po zadání dotazu [forma="más", proximidad 1, lema="extremo"] našel 728 výskytů.

Tabulka č. 56: Četnost výskytu elativu *extremo* ve druhém a třetím stupni (CORPES XXI)

2. stupeň přídavného jména	146
3. stupeň přídavného jména	582

Také mě zajímalo, zda se i tento elativ vyskytuje napříč španělsky mluvícím světem, nebo zda je omezen pouze na konkrétní oblast.

Tabulka č. 57: Oblasti, kde se vyskytuje adjektivum *extremo* ve druhém a třetím stupni (CORPES XXI)

Španělsko	271
Mexiko a Střední Amerika	117
Río de la Plata (Argentina, Paraguay, Uruguay)	115
Chile	74
Kolumbie + Venezuela	67
Andské státy (Perú, Ecuador, Bolivia)	46
Antily (Cuba, Puerto Rico, República Dominicana)	25
Spojené státy americké	12
Neidentifikované	1

Jak vyplývá z tabulky č. 57, i tento elativ se vyskytuje v různých španělsky mluvících oblastech, nejčastěji se ale vyskytuje v textech Španělska, Mexika a oblasti Río de la Plata.

Abych zjistila, v jakých typech textů se tento elativ vyskytoval, analyzovala jsem každý 7 výskyt. Tímto způsobem jsem analyzovala 104 výsledků.

Tabulka č. 58: Typy textů, v nichž se objevovalo adjektivum *extremo* ve druhém a třetím stupni (CORPES XXI)

Kniha/článek o vědě/technice	10
Kniha/článek o literatuře	5
Kniha/článek o cestování	5
Román	13
Článek o politice/ekonomii/právu	20
Kniha/článek o historii	6
Článek o ženských právech/násilí na ženách	4

Článek o životním prostředí/klimatických změnách	9
Povídka	3
Článek o umění/kultuře/filmech	6
Článek o sportu/autech	3
Autobiografie	1
Článek/kniha o zdraví/náboženství	13
Článek/kniha o psychologii/filosofii/pedagogice	6

12.1 *Extrémnější/nejextrémnější*

Český protějšek extrémní jsem vybrala na základě překladu ve slovníku *Velký španělsko-český slovník I* (Dubský, 1999). Analýzu jsem zahájila na korpusu InterCorp tvořeném českými originály. Po zadání dotazu [lemma="extrémní"] našel 73 výsledků. Po zadání dotazu [word=".*[Ee]xtrémnější.*"] našel 4 výskyty. Tři výskyty jsou ve stupni třetím, jeden ve stupni druhém.

Věděla, že čím bude hra **extrémnější**, tím více bude hrou a tím poslušněji ji musí hrát. (Kundera, *Směšné lásky*)

Jde o **nejextrémnější** pohled na vztah ekonomie a etiky. (Sedláček, *Ekonomie dobra a zla. Po stopách lidského tázání od Gilgameše po finanční krizi*)

Dále jsem analyzovala na korpusu Araneum Bohemicum Maius. Po zadání dotazu [lemma="extrémní"] našel 23 359 výsledků, na dotaz [word=".*[Ee]xtrémnější.*"] 1015 výsledků.

Tabulka č. 59: Četnost výskytu elativu *extrémní* ve druhém a třetím stupni (Araneum Bohemicum Maius)

2. stupeň přídavného jména	497
3. stupeň přídavného jména	518

Poté jsem za pomoci vzorku 100 náhodných výsledků analyzovala typy textů.

Tabulka č. 60: Typy textů, v nichž se objevovalo adjektivum *extremní* ve druhém a třetím stupni (Araneum Bohemicum Maius)

Článek o vědě/ekonomii/financích	3
Článek o politice/právu	9
Web/článek o technologiích/PC hrách	21
Článek o historii	2
Web/článek o sportu/sportovní výbavě	16
Blog/článek o cestování	6
Web/článek o autech/řízení/dopravě	9
Článek o úpravě zevnějšku/módě/psychologii	4
Článek o zdraví/dietě	2
Článek o literatuře, literární texty	3
Blog/článek o filmech/hudbě/koncertech	11
Blog – tipy na dárky	2
Fórum/komentáře/recenze	10
Článek o počasí/bydlení	2

12.2 Srovnání *extremo* a *extrémní*

Araneum Hispanicum Maius našel 73 590 výsledků přídavného jména *extremo*. Ve stupňovaném tvaru našel 2021 výsledků, což činí 2,7 %. Araneum Bohemicum Maius našel 23 359 výsledků adjektiva *extrémní*, ve stupňovaném tvaru to bylo 1015 výsledků, což činí 4,3 %. Tendence ke stupňování tohoto elativu je opět u obou jazyků srovnatelná.

13 Závěr

Výsledkem analytické části této práce je analýza šesti lexikálních elativů, *ideal*, *idóneo*, *terrible*, *maravilloso*, *excelente*, *extremo* a jejich českých protějšků *ideální*, *strašný*, *úžasný*, *výborný*, *extrémní*. Analýza vycházela z dat korpusů InterCorp, Araneum a CORPES XXI.

Všechny elativy se častěji vyskytují ve třetím tvaru přídavného jména, s výjimkou elativu *ideal*, který měl na CORPES XXI velmi vyrovnanou četnost druhého (9 výskytů) a třetího stupně (8 výskytů). U některých elativů není rozdíl v zastoupení druhého a třetího stupně tak značný, u jiných jsou ale rozdíly opravdu velké. Například druhý stupeň *más idóneo* tvoří na korpusu Araneum Hispanicum Maius pouze 11 % z celkového počtu stupňovaných tvarů tohoto elativu, druhý stupeň *ideálnější* tvoří na Araneum Bohemicum Maius také pouze 11 %. Druhý stupeň elativu *maravilloso* tvoří na Araneu 14 % z celkového počtu stupňovaných tvarů, u českého protějšku má druhý stupeň také 14% zastoupení. Druhý stupeň elativu *extremo* tvoří na korpusu InterCorp pouze 7 % z celkového počtu stupňovaných tvarů.

Pokud byly k dispozici výskyty elativů na InterCorpu, analyzovala jsem způsoby překladů španělských elativů do češtiny. U elativu *idóneo* byl druhý stupeň přeložen jako *lepší*, třetí stupeň se překládal jako *nejpříhodnější*, *nejzpůsobilejší*, ale objevil se zde i překlad ve tvaru pozitivu, *ideální*. Elativ *terrible* disponuje mnoha způsoby překladů do češtiny, u druhého stupně převládá překlad *horší* (5 výskytů), *hroznější*, *děsivější*, třetí stupeň se nejčastěji překládal jako *nejstrašnější* (13 výskytů), *nejhorší* (9 výskytů), *nejhroznější*. Adjektivum *maravilloso* se ve druhém stupni překládalo jako *úžasnější* (2 výskyty), *krásnější*, ve třetím stupni se objevovaly překlady *nejúžasnější* (4 výskyty), *nejnádhernější*, *největší zázrak*. Druhý stupeň elativu *extremo* byl přeložen tvarem *extrémnější*, způsobů překladů třetího stupně bylo více, nejčastějším tvarem byl tvar *nejkrajnější* (5 výskytů), *nejzazší*, *svrchovaný*, *krajní*. Kromě překladů vytvořených afixy se objevují i překlady pomocí substantiva (*největší zázrak*), nebo překlady třetího stupně pomocí tvaru pozitivu (*krajní*), tyto způsoby ale nejsou tak časté jako ty pomocí předpon a přípon.

Žádný z analyzovaných elativů není omezen na konkrétní oblast španělsky mluvícího světa, jsou rozšířené a používány jak ve Španělsku, tak v nejrůznějších částech Latinské Ameriky, od oblasti Río de la Plata až po Střední Ameriku. Několik výskytů pochází také ze Spojených států amerických.

Když porovnáme tendenci španělštiny a češtiny ke stupňování těchto elativů, zjistíme, že je tato tendence u všech elativů u obou jazyků velmi podobná. Čeština elativy *ideální*, *strašný*, *úžasný* a *extrémní* stupňuje nepatrně více než španělština, ale jedná se pouze zhruba o 1 %

rozdílu. Španělský elativ *excelente* (0,3 %) se stupňuje nepatrně více než české adjektivum *výborný* (0,03 %). U elativů *excelente/výborný* je patrné, že ačkoliv se vyskytuje poměrně často ve svém základním tvaru (na Araneum Hispanicum Maius 92 213 výskytů, na Araneum Bohemicum Maius 96 519 výskytů), čeština i španělština ho stupňují jen velmi málo (na Araneum Hispanicum Maius 274 výskytů, na Araneum Bohemicum Maius 33 výskytů). Nejčastěji oba jazyky stupňují elativy *terrible/strašný*, stupňovaný elativ *terrible* tvoří 4,7 % z celkového výskytu tohoto adjektiva, český elativ *strašný* tvoří 6,3 % z celkového výskytu tohoto adjektiva.

Dalším analyzovaným prvkem byly typy textů, ve kterých se elativy vyskytovaly ve tvaru komparativu/superlativu. Texty jsou velmi různorodé a u každého elativu se liší. Elativ *ideal* se ve svém stupňovaném tvaru nejčastěji objevoval v sekci komentářů a diskuzních fór (24 výskytů), pak také v článcích týkajících se cestování (14 výskytů), elektroniky, zdraví a receptů. Elativ *idóneo* se užívá ve formálnějších tématech, hlavně v článcích týkajících se politiky a práva (10 výskytů), pak také v článcích o cestování a bydlení (11 výskytů) a ve zprávách podávajících informace ze světa (10 výskytů). Na CORPES XXI ho můžeme najít hlavně v knihách a článcích týkajících se politiky, práva, podnikání a financích (42 výskytů). Český protějšek *ideální* se ve své stupňované formě také nejčastěji objevoval v komentářích (22 výskytů) a v článcích o cestování (14 výskytů) a bydlení (13 výskytů). Stupňovaný elativ *terrible* se kvůli negativnímu zabarvení objevoval v článcích o historii, válkách a diktaturách (20 výskytů). Mnoha výskyty disponuje také v článcích o literatuře, filmech, hudbě (24 výskytů). V sekci komentářů se vyskytuje jedenáctkrát. Na CORPES XXI ho najdeme hlavně v románech (50 výskytů) a v historických tématech (5 výskytů). Jeho český protějšek *strašný* ve tvaru komparativu/superlativu také nejčastěji najdeme v článcích týkajících se historie (22 výskytů) a v komentářích a fórech (17 výskytů). Adjektivum *maravilloso* ve 2. a 3. stupni nalezneme v textech o cestování (22 výskytů), v komentářích (19 výskytů), ale i v textech týkajících se mateřství a rodičovství (11 výskytů), z důvodu pozitivní konotace, která se pojí k tomuto adjektivu. Na CORPES XXI ho najdeme v románech (31 výskytů), v tématech literatury a hudby (9 výskytů) a v článcích o nových technologiích a vědě (9 výskytů). Český elativ *úžasný* se také užívá pro popis cestovatelských zážitků (17 výskytů), v komentářích (17 výskytů) a v tématech manželství, mateřství, vztazích (10 výskytů). Stupňovaný elativ *excelente* se velmi často objevuje v náboženských textech (26 výskytů), a to i na CORPES XXI (7 výskytů). Také ho nalezneme v próze, poezii a v divadelních hrách (22 výskytů). Často se objevuje ve filosofických článcích, naopak v komentářích se téměř nevyskytuje (6 výskytů). Český protějšek *výborný* se ve stupňovaném tvaru také často vyskytuje v tematice náboženství

(9 výskytů), dále pak v článcích o financích a finančních půjčkách (12 výskytů). Elativ *extremo* se ve 2. a 3. stupni dle analýzy často pojí s tématy politickými, historickými a právními (21 výskytů). Dále pak v náboženských, filosofických a psychologických textech (22 výskytů). Nově se zde objevuje i téma životního prostředí. I na CORPES XXI je nejčastěji užíván v knihách a článcích týkajících se politiky, ekonomie, práva (20 výskytů), dále pak v náboženských textech a článcích o zdraví (13 výskytů), v románech (13 výskytů) a v tematice životního prostředí (9 výskytů). Stupňované adjektivum *extrémní* je časté v článcích o technologiích, počítačových hrách (21 výskytů) a v článcích týkajících se sportu a sportovní výbavy (16 výskytů). Z analýzy vyplývá, že se typy textů velmi liší na základě subjektivního zabarvení každého adjektiva, pozitivně zabarvené elativy nalezneme v tématech, jako je cestování, mateřství, zdraví, kultura, negativně zabarvené se zase často objevují v článcích politických a historických. Některé elativy jsou pevně spojeny s určitým typem textů (například elativ *excelente* s náboženskými texty). Společným znakem všech elativů v jejich stupňovaném tvaru je jejich výskyt v sekcích komentářů a v diskuzních fórech, kde se ve větší či menší míře objevují. Jejich četnost v této sekci závisí na míře formálnosti daného adjektiva.

Tabulka č. 61: Souhrn nejčastějších typů textů, ve kterých se objevovaly analyzované stupňované elativy (Araneum Hispanicum/Bohemicum Maius, CORPES XXI)

Elativ ve stupňovaném tvaru	Araneum Hispanicum/Bohemicum Maius	CORPES XXI
<i>ideal</i>	Komentáře a diskuzní fóra (24 %) Článek/web o cestování (14 %) Článek/web o elektronice (12 %) Článek/web o zdraví/vaření (11 %)	Román (29 %) Článek o společenských tématech (23 %)
<i>idóneo</i>	Článek/web o cestování/bydlení (11 %) Článek/web o politice a právu (10 %) Zprávy ze světa (10 %)	Knihy/články o politice/právu/financích (38 %) Článek o jídle/zdraví (12 %)
<i>ideální</i>	Komentáře a diskuzní fóra (22 %) Článek/web o cestování (14 %) Článek/web o bydlení (13 %)	
<i>terrible</i>	Článek/web o literatuře/filmech/divadle (24 %) Článek/web o historii, válce, diktatuře (20 %) Komentáře a diskuzní fóra (11 %)	Román (47 %) Povídka (10 %) Článek o politice/ekonomii (8 %)
<i>strašný</i>	Článek/web o historii/válce (22 %) Komentáře a diskuzní fóra (17 %)	
<i>maravilloso</i>	Článek/web o cestování (22 %) Komentáře a diskuzní fóra (19 %) Článek/web o mateřství, rodičovství (11 %)	Román (33 %) Článek o technologii/vědě (9 %) Článek o literatuře/hudbě (9 %)
<i>úžasný</i>	Komentáře a diskuzní fóra (17 %) Článek/web o cestování (17 %) Článek/web o manželství/mateřství (10 %)	
<i>excelente</i>	Náboženské texty (26 %) Literární texty (próza/poezie/divadlo) (22 %) Článek/web o filosofii (17 %)	Článek o umění/kultuře (36 %) Článek o náboženství/filosofii (21 %)
<i>výborný</i>	Článek/web o financích/půjčkách (36 %) Náboženské texty (27 %)	
<i>extremo</i>	Článek/web o náboženství/filosofii/psychologii (22 %) Článek/web o politice/historii/právu (21 %) Článek/web o literatuře/hudbě/filmech (17 %)	Článek o politice/ekonomii/právu (19 %) Román (12 %) Článek o náboženství (12 %)
<i>extrémní</i>	Článek/web o technologiích/PC hrách (21 %) Článek/web o sportu/sportovní výbavě (16 %)	

Résumé

Tato práce se zabývá lexikálními elativy ve španělštině v a češtině. Teoretická část se věnuje rozdělení španělských a českých adjektiv na adjektiva kvalitativní a relační, u španělských adjektiv se zabývá se konceptem antepozice a postpozice, také apokopou. Obsahuje podkapitolu věnující se pojmu elativu. V případě českých adjektiv jsou popsány tři druhy skloňování, složené, jmenné a smíšené. Další kapitoly se věnují stupňování přídavných jmen v obou jazycích. V závěru teoretické části je kapitola shrnující základní shody a rozdíly ve stupňování mezi španělštinou a češtinou. Zásadním rozdílem mezi těmito jazyky je způsob tvoření tvarů komparativu a superlativu. Zatímco čeština využívá předpon a přípon, španělština používá kvantifikátory, v superlativu přidá určitý člen. Následuje popis metodiky analytické části této práce a charakteristika použitých korpusů.

Analytická část je založena na práci s jednojazyčným korpusem CORPES XXI, s paralelním korpusem InterCorp a s korpusem Araneum. V této části je analyzováno šest španělských lexikálních elativů *ideal*, *idóneo*, *terrible*, *maravilloso*, *excelente*, *extremo* a jejich české protějšky *ideální*, *strašný*, *úžasný*, *výborný*, *extrémní*. Nejprve byla u každého elativu zkoumána jejich četnost ve druhém a třetím stupni. Ukázalo se, že většina elativů se vyskytuje hlavně ve stupni třetím. U stupňovaných elativů, které se vyskytovaly na korpuse InterCorp, byly analyzovány způsoby jejich překladů do češtiny. Nejčastěji se překládají pomocí afixů, pár elativů bylo přeloženo pomocí substantiva, nebo tvarem pozitivu. Na korpuse CORPES XXI se zjišťovalo, zda jsou dané elativy používány v konkrétní oblasti španělsky mluvícího světa, nebo zda jsou rozšířeny napříč různými oblastmi. Z výsledků vyplývá, že všechny elativy jsou užívány jak v textech ze Španělska, tak z různých zemí Latinské Ameriky.

Důležitou dílčí analýzou jsou typy textů, ve kterých se španělské a české elativy vyskytují. U španělských elativů jsem na korpuse Araneum Hispanicum Maius vždy analyzovala 100 náhodných, promíchaných výsledků (pokud byl počet výsledků nižší, analyzovala jsem všechny), na korpuse COPRES XXI se výsledky musely procházet ručně a analyzovalo se vždy okolo 100 výskytů. Všechny stupňované elativy se ve větší či menší míře objevovaly v sekci komentářů a v diskuzních fórech. Jejich četnost v této sekci závisí na formálnosti daného adjektiva, například elativ *ideal* ve 2. a 3. stupni v komentářích objevoval častěji než stupňovaný elativ *idóneo*. Na CORPES XXI se stupňované elativy často vyskytovaly v románech. Dále se tematika článků, knih a webových stránek velmi lišila, vždy záleželo na konotacích spojených s daným adjektivem. Například elativ *maravilloso* se ve své stupňované formě často pojil s tématy mateřství a cestování, elativ *terrible* s tématy války a diktatur.

Resumen

El presente trabajo está dedicado a los elativos léxicos en español y checo. La parte teórica se ocupa de la división de los adjetivos españoles y checos en los adjetivos calificativos y relacionales. En cuanto a los adjetivos españoles, comenta el concepto de anteposición y posposición, define el término apócope, incluyendo el subcapítulo que se dedica al concepto de los elativos. En relación con los adjetivos checos, describe tres tipos de declinación, compuesta, nominal y mixta. Otros dos capítulos de la parte teórica presentan el tema de la gradación de los adjetivos españoles y checos. Sigue el capítulo que resume similitudes y diferencias fundamentales entre ambas lenguas. En español y checo existen tres grados de gradación, positivo, comparativo y superlativo. La diferencia principal es la manera de la formulación de comparativo y superlativo, el checo los forma usando los prefijos y sufijos, el español utiliza los cuantificadores *más/menos*, en caso del superlativo añade artículo determinado *el, la, los, las*. La parte teórica se basa en Nueva gramática de la lengua española y en otras publicaciones escritas por lingüistas españoles y checos que se ocupan de la temática de los adjetivos.

La parte analítica se basa en un análisis de corpus, utilizando los corpus CORPES XXI, InterCorp compuesto por los originales españoles y checos, y Araneum Hispanicum/Bohemicum Maius. Esta parte está formada por un análisis de 6 elativos léxicos, *ideal, idóneo, terrible, maravilloso, excelente, extremo* y por sus variantes checos, *ideální, strašný, úžasný, výborný, extrémní*. El objetivo de este análisis es comparar la tendencia a la gradación de elativos en español y checo, analizar la frecuencia de los elativos en segundo y tercer grado, fijarse en la extensión de los elativos en el mundo de habla hispana. Otro objetivo es describir variantes de traducción de los elativos españoles al checo y analizar tipos de textos, en los que puestos elativos se hallan.

Al principio de la parte práctica se describe la metodología del trabajo, incluyendo la descripción de los corpus usados en este trabajo. Seguidamente, se pasa al análisis de los elativos concretos. Como se ha indicado, el análisis está dividido en varias partes. La frecuencia de los elativos en segundo y tercer grado se ha analizado en los corpus InterCorp y Corpes XXI. Después de haber contado los resultados, se averiguó que la gran mayoría de los elativos aparece en tercer grado, tanto en el corpus CORPES XXI, como en InterCorp.

En algunos casos, la diferencia es considerable, por ejemplo en el caso de elativo *extremo*, cuyo segundo grado forma solo 7 % de todas las formas graduadas (en corpus Araneum Hispanicum Maius). En cuanto a las traducciones de los elativos españoles al checo que se analizaban en el corpus InterCorp compuesto por los originales españoles, la manera más frecuente es usando

los afijos. Por otro lado, también aparecen las traducciones formadas por un sustantivo (*největší zážrak*) o por la forma de positivo (*krajní*). Para cada elativo, se enumeran varios ejemplos específicos de los corpus InterCorp o Araneum, tanto en segundo grado, como en tercero, incluyendo las traducciones checas, si estaban disponibles.

El análisis en el corpus CORPES XXI indica que analizados elativos se utilizan en diferentes partes del mundo de habla hispana, puesto que no están limitados a la zona concreta. Al final de cada capítulo del análisis hay un subcapítulo que compara la tendencia a la gradación de los elativos en español y checo. Resulta que la tendencia es muy parecida, la diferencia es aproximadamente 1 %.

Una parte importante y fundamental del análisis son los tipos de textos, en los que analizados elativos aparecen. Los tipos varían mucho, siempre depende de las connotaciones juntadas con los elativos concretos. Lo común a todos los elativos analizados es su presencia en la sección de comentarios y en los foros de discusión. La frecuencia de aparición en esta sección depende de la formalidad y del registro de cada elativo. En corpus CORPES XXI, muchos elativos graduados aparecen en novelas. Otros tipos de textos se diferencian mucho, cada elativo se une con una temática diferente. Para demostrar esta declaración, se dan algunos ejemplos concretos.

Elativo *ideal* tiene 24 ocurrencias en la sección de comentarios, por otro lado, elativo *idóneo* tiene solo 8 ocurrencias en la sección mencionada. Elativo checo *ideální* tiene 22 ocurrencias en este sector. Además, el elativo *ideal* se une con los artículos sobre viajes y aparatos electrónicos y elativo *idóneo* con artículos sobre viajes y vivienda, política y derecho. Elativo *terrible* aparece en los textos sobre cultura (literatura, películas), pero también en los artículos dedicados a la temática de política, guerras, dictaduras, porque es un adjetivo con un significado negativo. Lo mismo ocurre con el elativo checo *strašný*. Elativo *maravilloso* en segundo y tercer grado aparece en los artículos sobre viajes, también en los textos sobre maternidad, porque se percibe como un adjetivo de connotación positiva. En checo, elativo *úžasný* en su forma graduada se usa más en la sección de comentarios y en artículos sobre viajes. Elativo *excelente* lo encontramos principalmente en los textos religiosos y en el caso de elativo checo *výborný*, en los textos sobre asuntos financieros. Elativo *extremo* en la forma graduada se utiliza en los artículos sobre religión y filosofía, también en los textos sobre política, historia y derecho. Su variante checa, *extrémní*, se encuentra en los textos de tecnología y juegos de computadora.

Seznam literatury

- ADAM, Robert (2020): *Příručka k morfologii češtiny*. Praha: Karolinum.
- ALARCOS LLORACH, Emilio (1994): *Gramática de la lengua española*. Madrid: Espasa Libros.
- BENKO, V.: *Araneum Hispanicum Maius*, verze 15.04. Ústav Českého národního korpusu FFUK, Praha 2015. Dostupné z: <https://www.korpus.cz/>
- BOSQUE, Ignacio (1993): Sobre las diferencias entre los adjetivos relacionales y los calificativos. *Revista Argentina de Lingüística*, vol. 9, s. 9-48.
- CVRČEK, Václav (2010): *Mluvnice současné češtiny*. Praha: Karolinum.
- ČERMÁK, P.; ZAVADIL B. (2010): *Mluvnice současné španělštiny*. Praha: Karolinum.
- ČERMÁK, P.; VAVŘÍN, M. *Korpus InterCorp – čeština, španělština, verze 13 z 1.11. 2020*. Ústav Českého národního korpusu FFUK, Praha 2020. Dostupné z: <https://www.korpus.cz/>
- HERNÁNDEZ ALONSO, César (1986): *Gramática funcional del español*. Madrid: Editorial Gredos.
- LÓPEZ PALOMINO CERRÓN, Álvaro (2003): Sobre los grados del adjetivo calificativo español. *Lexis*, vol. 27, s. 261-281.
- LÓPEZ SÁNCHEZ, Cristina (2006): *El grado de adjetivos y adverbios*. Madrid: Arco Libros.
- NEKULA, M.; RUSÍNOVÁ, Z.; Grepl, M.; aj. (2012): *Příruční mluvnice češtiny*. Praha: Lidové noviny.
- RAE (2009): *Nueva gramática de la lengua española: Morfología, Sintaxis I*. Madrid: Espasa Libros.
- RAE: Banco de datos (CORPES XXI) [online] *Corpus del español del siglo XXI*. Dostupné z: <http://web.frl.es/CORPES/> [cit. 2022-02-01 – 2022-04-20]
- RODRÍGUEZ PONS, Lola (2009): *Intensificar lo imposible. Los adjetivos elativos del español en su recorrido histórico*. Santiago de Compostela.